

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

UPUTA br. 21/23

KLASA: 011-02/23-03/21
URBROJ: 513-02-1210/1-23-1
Zagreb, 28. svibnja 2023. godine

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19 i 98/19) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU ZA PROVEDBU POSTUPKA PROVOZA

1. OPĆE ODREDBE

Ovom se uputom daju smjernice za provedbu postupka provoza Unije i zajedničkog provoznog postupka uz upotrebu elektroničkog sustava za provoz NCTS Faze 5 (dalje u tekstu: NCTS F5 ili NCTS faze).

Više smjernica o provedbi postupka provoza dostupno je u Priručniku o provozi Opće uprave za carinu i oporezivanje (verzija 19. travanj 2021. godine) dostupnom na poveznici <https://carina.gov.hr/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/upute-3514/postupak-provoza/prirucnik-o-provozu/4427>

1.1. Provoz Unije

Provoz Unije temelji se na odredbama:

- Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013.- u daljnjem tekstu: Zakonik ili CZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 89., 141., 210., 226.-236.);
- Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: Delegirana uredba ili DUCZU) i sve njene izmjene i dopune, (čl. 184.-200.);
- Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: Provedbena uredba ili PUCZU) i sve njene izmjene i dopune (čl.1., 159.-171., 272.-321.).

Provozni aranžmani Unije prošireni su kako bi uključili trgovinu određenom robom s Andorom u okviru carinske unije između Unije i Andore. Slično proširenje postoji za trgovinu između Unije i San Marina u okviru sporazuma o carinskoj uniji sa San Marinom (više potankosti o Andori i San Marinu dostupnu u Priručniku o provozi dio IV., poglavlje 5.).

Postupak provoza Unije može biti vanjski (T1) i unutarnji (T2).

Postupak vanjskog provoza Unije (T1) omogućava kretanje robe koja nije roba Unije od jedne do druge točke unutar carinskog područja Unije, a da roba pri tome ne podliježe uveznoj carini i drugim davanjima predviđenim drugim relevantnim važećim odredbama te mjerama trgovinske politike, u mjeri u kojoj ne zabranjuju ulazak u ili izlazak robe iz carinskog područja Unije.

Robu Unije također se stavlja u postupak vanjskog provoza u sljedećim slučajevima (čl. 189. DUCZU):

- ako se roba Unije izvozi iz carinskog područja Unije u zemlju zajedničkog provoza; ili
- ako se izvozi i prolazi kroz jednu ili više zemalja zajedničkog provoza :
 - a) roba Unije prošla je carinske izvozne formalnosti u cilju dobivanja povrata carina za izvoz u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
 - b) roba Unije dolazi iz interventnih zaliha, podliježe kontrolnim mjerama u vezi s uporabom ili odredištem i prošla je carinske formalnosti pri izvozu u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
 - c) roba Unije prihvatljiva je za povrat ili otpust uvezne carine (u skladu s čl. 118. st. 4. CZU-a).

Ako se izvozi roba iz članka 1. Direktive 2008/118/EZ¹ (tzv. trošarinska roba) koja ima carinski status robe Unije, također se može staviti u postupak vanjskog provoza Unije.

Postupak vanjskog provoza Unije može se koristiti i za robu koja se kreće preko područja trećih zemalja u slučaju kada je takva mogućnost predviđena međunarodnim ugovorom i u slučaju kada se izvodi temeljem jedinstvene prijevozne isprave sastavljene na carinskom području Unije. Prilikom kretanja robe preko područja trećih zemalja postupak provoza Unije se obustavlja.

Kretanje vanjskog provoza se odvija se na jedan od sljedećih načina:

- u postupku vanjskog provoza Unije;
- u skladu s Konvencijom TIR, pod uvjetom da je takvo kretanje:
 - i. započelo ili će završiti izvan carinskog područja Unije;
 - ii. obavljeno između dvije točke na carinskom području Unije na području zemlje ili područja izvan carinskog područja Unije;
- u skladu s Konvencijom ATA/Istanbulskom konvencijom, ako je riječ o kretanju u provozu;
- pod pokrićem Rajnskog manifesta (članak 9. Revidirane konvencije o plovidbi Rajnom);
- pod pokrićem obrasca 302 predviđenog Sporazumom između država stranaka Sjevernoatlantskoga ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, koji je potpisan u Londonu 19. lipnja 1951.;
- prema poštanskom sustavu u skladu s aktima Međunarodne poštanske unije, kada robu prevoze nositelji prava i obveza ili se prevozi za nositelje prava i obveza prema tim aktima.

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) primjenjuje se na kretanje robe Unije od jedne do druge točke na carinskom području Unije kada roba prolazi kroz zemlju ili područje izvan tog područja bez promjene njezina carinskog statusa. Postupak T2 primjenjuje se i u slučaju kretanja robe iz Unije u zemlju zajedničkog provoza, gdje postupak T2 slijedi nakon postupka izvoza za robu Unije koja nije roba iz članka 1. Direktive 2008/118/EZ (tzv. trošarinska roba).

Postupak T2 ne primjenjuje se kada se roba u potpunosti prevozi morem ili zrakom.

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2F) primjenjuje se na robu Unije:

- ako se roba Unije premješta s posebnog fiskalnog područja na drugi dio carinskog područja Unije koji nije posebno fiskalno područje;

¹ Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ (SL L 009, 14.1.2009., str. 12.)

- ako to kretanje završava na lokaciji izvan države članice u kojoj je roba ušla na taj dio carinskog područja Unije.

Kretanje unutarnjeg provoza odvija se na jedan od sljedećih načina:

- u postupku unutarnjeg provoza Unije, pod uvjetom da se takva mogućnost predviđa međunarodnim sporazumom;
- u skladu s Konvencijom TIR;
- u skladu s Konvencijom ATA/Istanbulskom konvencijom, ako je riječ o kretanju u provozu;
- pod pokrićem Rajnskog manifesta (članak 9. Revidirane konvencije o plovidbi Rajnom);
- pod pokrićem obrasca 302 predviđenog Sporazumom između država stranaka Sjevernoatlantskoga ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, koji je potpisan u Londonu 19. lipnja 1951.;
- prema poštanskom sustavu u skladu s aktima Međunarodne poštanske unije, kada robu prevoze nositelji prava i obveza ili se prevozi za nositelje prava i obveza prema tim aktima.

1.2. Zajednički provoz

Zajednički provoz temelji se na odredbama:

- Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku (SL L 226, 13.8.1987.) i sve njene izmjene i dopune (u daljnjem tekstu: Konvencija);
- Konvencija Europske zajednice/EFTA-e o pojednostavljivanju formalnosti u trgovini robom (uključujući jedinstvenu carinsku deklaraciju koja se primjenjuje u takvoj trgovini), (SL L 134, 22.5.1987., i sve njene izmjene i dopune.

Zajednički proвозnim postupkom omogućava se kretanje robe koja nije roba Unije (T1) i robe Unije (T2) između zemalja EU i zemalja zajedničkog provoza, kao i među samim zemljama zajedničkog provoza, uz uvjete propisane Konvencijom o zajedničkom proвозnom postupku, uz obustavu carinskih i drugih davanja predviđenih drugim relevantnim važećim odredbama te mjera trgovinske politike.

1.3. Osnovni pojmovi

Najčešći pojmovi koji se koriste u postupcima provoza imaju sljedeće značenje:

- „*carinski status robe*“ predstavlja određenje robe kao robe Unije ili robe koja nije roba Unije;
- „*roba Unije*“ znači roba koja potpada pod bilo koju od sljedećih kategorija:
 - a) roba koja je u cijelosti dobivena na carinskom području Unije i ne sadrži robu koja je uvezena iz zemalja ili područja izvan carinskog područja Unije;
 - b) roba koja je unesena u carinsko područje Unije iz zemalja ili područja izvan tog područja i koja je puštena u slobodni promet;
 - c) roba dobivena ili proizvedena u carinskom području Unije, ili isključivo iz robe iz točke (b) ili iz robe iz točaka (a) i (b);
- sva roba koja nije obuhvaćena prethodnim stavkom ili ona koja je izgubila carinski status robe Unije smatra se „*robom koja nije roba Unije*“;
- „*ugovorna strana*“ - označava svaku zemlju zajedničkog provoza, svaku zemlju članicu Unije ili svaku drugu zemlju koja je pristupila Konvenciji o zajedničkom proвозnom postupku uz napomenu da od dana stupanja na snagu pristupa nove ugovorne strane sve upute koje se odnose na zemlje zajedničkog provoza primjenjuju se na tu zemlju, isključivo u svrhu Konvencije;
- „*zemlje zajedničkog provoza*“ – sve zemlje koje su ugovorne stranke Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku (osim Lihtenštajna koji je u carinskoj Uniji sa Švicarskom) a to su: države članice EU-a; Švicarska, Norveška i Island (tri zemlje EFTA-e); Turska; Sjeverna Makedonija; Srbija; Ujedinjena Kraljevina i Ukrajina;

- „treća zemlja“ označava svaku zemlju ili teritorij izvan carinskog područja EU;
- „korisnik postupka provoza“ - osoba koja podnosi provoznu deklaraciju ili u čije ime se ta deklaracija podnosi (dalje u tekstu: korisnik postupka);
- „prateća provozna isprava“ (PPI) – isprava koja se ispisuje iz informacijskog sustava temeljem podataka iz provodne deklaracije i prati robu do odredišnog carinskog ureda;
- „prateća provozno sigurnosna isprava“ (PPSI) – isprava koja se ispisuje iz informacijskog sustava temeljem podataka iz provodne deklaracije i sigurnosnih podataka i prati robu do odredišnog carinskog ureda;
- „otpremni carinski ured“ – carinski ured u kojem se prihvaća deklaracija temeljem koje se robu stavlja u postupak provoza;
- „provodni carinski ured“ znači jedno od sljedećeg:
 - a) carinski ured nadležan za mjesto izlaska iz carinskog područja Unije ako roba napušta to područje tijekom postupka provoza preko granice s područjem izvan carinskog područja Unije osim zemlje zajedničkog provoza;
 - b) carinski ured nadležan za mjesto ulaska u carinsko područje Unije ako je roba prešla preko područja izvan carinskog područja Unije tijekom postupka provoza;
- „carinski ured izlaza za provoz“ - mjesto napuštanja sigurnosnog područja (EU, Norveška, Švicarska);
- „carinski ured incidenata“ – carinski ured nadležan za odlučivanje o kretanju nakon izvanrednih okolnosti u vezi s robom i/ili prijevoznim sredstvom (npr. prometna nesreća, kvar i sl.);
- „odredišni carinski ured“ – carinski ured kojem se roba stavljena u postupak provoza podnosi kako bi završio postupak provoza;
- „jamstveni ured“ - carinski ured u kojem se polaže osiguranje i koji odobrava preuzetu obvezu jamca i o odobrenju obavješćuje osobu koja mora položiti osiguranje;
- „jamac“ - bilo koja fizička ili pravna, treća osoba koja se pisano obvezuje platiti zajednički i pojedinačno s korisnikom postupka bilo kakav mogući dug do granice zajamčenog iznosa;
- „HS tarifni broj“ - brojčane oznake za tarifne brojeve i podbrojeve Harmoniziranog sustava naziva i označavanja robe, kako su uspostavljene Konvencijom od 14. lipnja 1983.;
- „Odjel za potrage i zaključenje postupaka (OPZP)“ – odjel u sastavu Sektora za carinski sustav i procedure, Središnjeg ureda CURH, Službe za provodni postupak i granične procedure, nadležan za postupke potrage, zaključivanje postupaka provoza, pokretanje postupaka naplate zbog nepravilnog završetka postupka provoza te za provedbu drugih mjera iz područja provodnog postupka;
- „TIR-EPD“ – aplikacija namijenjena unosu i slanju podataka o karnetima TIR u sustav NCTS čime se nositelju karneta omogućava prethodno slanje tih podataka elektronskim putem otpremnom/ulaznom carinskom uredu u EU;
- „Nacionalna analiza rizika“ – obuhvaća rizike povezane s robom, prijevoznim sredstvima i učesnicima u carinskim postupcima temeljem nacionalnih kriterija rizika;
- „EU analiza rizika“ - obuhvaća rizike povezane s robom, prijevoznim sredstvima i učesnicima u carinskim postupcima temeljem EU kriterija rizika;
- „NCTS“ - zajednički alat informacijske tehnologije na razini EU-a za upravljanje provodnim sustavom i za njegov nadzor.

2. PROVEDBA POSTUPKA PROVOZA

Formalnosti postupka provoza Unije započinje kada gospodarski subjekt podnese/dostavi otpremnom carinskom uredu provoznu deklaraciju kojom zahtijeva stavljanje robe u provodni postupak.

Podnošenjem deklaracije za provoz i polaganjem osiguranja podnositelj postaje „korisnik postupka“ provoza. Korisnik postupka je, nakon što je roba puštena u provoz, odgovoran za podnošenje odredišnom carinskom uredu netaknute robe (s neoštećenim plombama, prema potrebi) zajedno s

propisanim podacima provozne deklaracije, u propisanom roku. Korisnik postupka mora položiti osiguranje za pokrivanje iznosa mogućeg duga ako nije od toga izuzet zakonom ili odobrenjem. Osiguranje može biti novčani polog ili obveza financijske institucije u svojstvu jamca.

Otpremni carinski ured će primijeniti carinska pravila za postupak provoza (Unije ili zajedničkog) i za plaćanje mogućeg (carinskog) duga u slučaju nepravilnosti.

Deklaracija se podnosi korištenjem NCTS-a. NCTS je obavezan za primjenu provoza Unije i zajedničkog provoza te se deklaracija podnesena uporabom NCTS-a smatra standardnom deklaracijom za postupak provoza Unije i zajedničkog provoza.

Glavne stavke i poruke u postupcima NCTS-a jesu:

- provozna deklaracija, koja se podnosi na elektroničkom obrascu – poruka „podaci o deklaraciji” (IE015);
- glavni referentni broj (MRN), jedinstveni registracijski broj koji nadležno tijelo dodjeljuje provoznj deklaraciji i koji se ispisuje na pratećoj provoznj ispravi (PPI)/pratećoj provoznj/sigurnosnoj ispravi (PPSI) te na popisu stavki (Lol)/popisu stavki provoza/osiguranja (TSLol) radi označivanja provoznog postupka;
- PPI/PPSI, isprava koja je tiskana u otpremnom carinskom uredu ili u prostorijama gospodarstvenika, nakon puštanja robe u provoz, koju prati od otpremnog carinskog ureda do odredišnog carinskog ureda;
- poruka „najava očekivanog dolaska” – AAR (IE001), koju otpremni carinski ured šalje deklariranom odredišnom carinskom uredu navedenom u deklaraciji;
- poruka „najava očekivanog provoza” – ATR (IE050), koju otpremni carinski ured šalje deklariranom provoznom carinskom uredu radi obavještanja o predviđenom prekograničnom prolasku robe;
- poruka „najava očekivanog izlaza za provoz” – ATR (IE160), koju otpremni carinski ured šalje deklariranom carinskom uredu izlaza za provoz radi obavještanja o predviđenom napuštanju tzv. sigurnosnog područja;
- poruka „obavijest o prelasku granice” – NCF (IE118), koju stvarni provozni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu obaviještenom za prolaz robe;
- poruka „obavijest o dolasku” – AA (IE006), koju stvarni odredišni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu po dolasku robe;
- poruka „rezultati provjere na odredištu” (IE018), koju stvarni odredišni carinski ured šalje otpremnom carinskom uredu (nakon što je roba pregledana, prema potrebi).

Provozne deklaracije sastavljaju se na jednom od službenih jezika ugovornih stranaka, koji je prihvatljiv nadležnim tijelima države otpreme.

2.1. Prijevozna sredstva i deklaracije

Svaka provozna deklaracija smije obuhvaćati samo robu stavljenju u postupak provoza Unije koja se prevozi ili će se prevesti iz jednog otpremnog carinskog ureda u jedan odredišni carinski ured na jednom prijevoznom sredstvu, u kontejneru ili u paketu. Ipak, jedna provozna deklaracija može obuhvaćati robu koja se prevozi ili će se prevesti iz jednog otpremnog carinskog ureda u jedan odredišni carinski ured u više kontejnera ili u više pakiranja ako su kontejneri ili pakiranja utovareni na jedno prijevozno sredstvo (čl. 296. PUCZU).

Sljedeća prijevozna sredstva smatraju se jednim prijevoznim sredstvom pod uvjetom da se roba koja se prevozi otprema zajedno:

- cestovno vozilo s prikolicama ili poluprikolicama,
- kompozicija tračničkih kola ili vagona,
- brodovi koji čine jednu kompoziciju.

Ako se za potrebe postupka provoza jedno prijevozno sredstvo upotrebljava za utovar robe u više otpremnih carinskih ureda te za istovar u više odredišnih carinskih ureda, za svaku se pošiljku podnose zasebne proвозne deklaracije.

Ako je pošiljka razdvojena na dva prijevozna sredstva, potrebna je zasebna proвозna deklaracija za svako od tih prijevoznih sredstava, bez obzira na to što cjelokupna roba putuje između istog otpremnog i odredišnog carinskog ureda.

Kada se roba Unije koja nije stavljena u proвоз (a kreće se unutar carinskog područja Unije) prevozi istim prijevoznim sredstvima kao roba koja je u proвозu, proвозnom deklaracijom treba biti obuhvaćena samo roba stavljena u proвоз.

Za pošiljke koje sadrže robu Unije i robu koja to nije (mješovite pošiljke) upisuje se šifra „T” na razini carinske deklaracije kao vrsta deklaracije kojom je obuhvaćena cijela deklaracija. Stvarni status (T1, T2, T2F) svake robne stavke upisuje se u NCTS na razini stavke i ispisuje na Lol.

U postupku provoza carinski uredi mogu imati sljedeće role: otpremni carinski ured, odredišni carinski ured, jamstveni ured i, u pojedinim slučajevima, proвозni carinski ured/i, ured/i za evidenciju incidenata te ured izlaza za proвоз.

2.2. Postupak otpremnog carinskog ureda

Proвозna deklaracija podnosi se otpremnom carinskom uredu u obliku elektroničke poruke (IE015)².

Podnošenje proвозne deklaracije uporabom sustava elektroničke razmjene podataka uključuje odgovornost deklaranta/korisnika postupka za točnost i potpunost informacija navedenih u carinskoj deklaraciji, vjerodostojnost, točnost i valjanost svih priloženih isprava i ispunjenje svih obveza vezanih uz stavljanje dotične robe u postupak provoza.

Prilikom pripreme i podnošenja deklaracije za proвоз obvezno je razvrstavanje robe po carinskoj tarifi i unos pripadajuće oznake iz Carinske tarife. Za te potrebe koristi se tarifna oznaka od 6 znamenaka. Obveza unosa pripadajuće tarifne oznake primjenjuje se od 1. prosinca 2023. godine.

Iznimno, za robe koje se nakon postupka izvoza stavljaju u postupak provoza unos tarifne oznake je obavezan od dana početka primjene ove Upute.

NCTS sustav na otpremnom carinskom uredu će prihvatiti deklaraciju (IE015) ako deklaracija sadrži sve potrebne podatke i ako je u skladu sa specifikacijama sustava (jer sustav automatski kodira i potvrđuje podatke). Ako postoji nedosljednost u podacima, sustav će na to ukazati. Deklarant će biti obaviješten kako bi mogao izvršiti nužne ispravke prije konačnog prihvaćanja deklaracije.

Ako je deklaracija neispravna ili nepotpuna bit će odbijena o čemu će podnositelj deklaracije biti obaviješten porukom (IE056). Sustav odbija deklaraciju i u slučaju kada navedeni podaci nisu u skladu s podacima registriranim u nekoj od referentnih baza podataka.

Ako je deklaracija ispravna, sustav prihvaća deklaraciju i dodjeljuje joj broj glavni referentni broj – MRN (eng. *Master Reference Number*), provodi analizu rizika i šalje obavijest podnositelju deklaracije o MRN-u deklaracije koji je dodijeljen predmetnoj pošiljci (IE028).

² Oznake u zagradama koje počinju slovom oznakom „IE” predstavljaju brojeve elektroničkih poruka koje se u konkretnom slučaju koriste

U posebnim slučajevima, ako je otpremni carinski ured temeljem zahtjeva korisnika postupka odobrio pregled robe izvan prostora ureda (tj. bez podnošenja robe otpremnom uredu) pa su zbog toga u podnesenoj deklaraciji navedeni podaci o dogovorenom robnom mjestu gdje se roba nalazi, sustav neće automatski obraditi pošiljku nego će to morati „ručno“ provesti carinski službenik.

U skladu s odredbama čl. 171. CZU-a deklaracija se može podnijeti 30 dana **prije podnošenja robe**.

Deklaracija se podnosi uporabom elektronske poruke (IE015). Nakon prethodno podnesene deklaracije, deklarant je dužan u roku od 30 dana podnijeti robu i o tome obavijestiti otpremni ured porukom Obavijest o podnošenju robe za prethodno podnesenu deklaraciju (IE170). Ako istekom roka od 30 dana nije podnesena obavijest o podnošenju robe deklaracija sustav automatski otkazuje deklaraciju i onaprelazi u status „Otkazana“ a otprema šalje negativnu Odluku o (ne)poništenju (IE009).

Kada postupak provoza slijedi nakon postupka izvoza, deklaracija prije podnošenja robe ne može se koristiti.

2.2.1. Kontrola deklaracije i robe

Nakon što je deklaracija prihvaćena, korisnik postupka (ili osoba koju on pismeno ovlasti - npr. prijevoznik) podnosi nadležnom carinskom službeniku otpremnog carinskog ureda (mjestu nadležnom za obradu deklaracije) dodijeljeni MRN i priopćava podatke o registarskim oznakama vozila ili papirni ispis osnovnih podataka o deklaraciji. Time korisnik postupka ovlašćuje donositelja ove isprave (prijevoznika) za preuzimanje primjerka PPSI/PPI od otpremnog ureda. Ako se koristi ispis osnovnih podataka deklaracije on uobičajeno sadrži: MRN broj deklaracije u alfanumeričkom obliku (MRN), lokalni referentni broj (LRN), registarske oznake vozila, ukupan broj koleta, bruto težinu robe, vrijednost robe, podatke o korisniku postupka, datum ispisa, potpis i pečat korisnika postupka. Ispis može sadržavati i druge podatke. Podnositelj MRN-a/ispisa podataka dužan je otpremnom carinskom uredu na njegov zahtjev podnijeti i sve priložene propisane isprave (komercijalne isprave, prijevozne isprave, dozvole, certifikate, itd) navedene u deklaraciji.

Otpremni carinski ured će temeljem MRN-a pronaći predmetnu deklaraciju u NCTS-u, provjeriti je li deklarirana roba podnesena otpremnom uredu i započeti s obradom.

Kako bi provjerio točnost podataka u deklaraciji, otpremni carinski ured poduzima sljedeće korake aktivnosti (čl. 188. CZU, čl. 238. i 239. PUCZU):

- pregledava deklaraciju i priložene isprave,
- prema potrebi, zahtijeva da deklarant dostavi druge isprave,
- prema potrebi, pregledava robu,
- prema potrebi, uzima uzorke za analizu ili za detaljno ispitivanje robe,
- provjerava postojanje i valjanost osiguranja.

Temeljem rezultata Sustava analize rizika i lokalne procjene rizika, otpremni carinski ured provodi potrebne kontrole. Otpremni carinski ured provodi kontrolu robe unutar svog radnog vremena, ali može temeljem pisanog zahtjeva i o trošku korisnika postupka, izvršiti kontrolu robe izvan uredovnog prostora ili izvan uredovnog radnog vremena carinskog ureda.

Ako je Sustav analize rizika temeljem nacionalnih rezultata analize rizika zadao dokumentarnu kontrolu (**žuta ruta**) ili kontrolu dokumenta i robe - (**crvena ruta**) ili je deklaracija (pošiljka) odabrana za kontrolu nasumičnim odabirom (**narančasta ruta**) ili je carinski službenik temeljem lokalne procjene rizika deklaraciju stavio pod kontrolu, obvezno je zadane kontrole i izvršiti te nalaze kontrole upisati u Obrazac Rezultat Kontrole 2 (ORK 2) sukladno Uputi za popunjavanje ORK obrasca.

Kada Sustav analize rizika temeljem EU rezultata analize rizika dodjeljuje rute, bez obzira na boju rute (**žuta, crvena**) zadane kontrole mogu biti; dokumentarna, robna, skener, radiološka, neinvazivna (npr. pas). Deklaracije selektirane u žutu rutu označavaju srednji rizik, deklaracije selektirane u crvenu rutu označavaju visoki rizik, a deklaracije selektirane u narančastu rutu su nasumično odabrane za kontrolu od strane Sustava analize rizika.

Ako Sustav analize rizika nije dodijelio rizik niti je carinski službenik temeljem lokalne procjene rizika odlučio pošiljku staviti pod kontrolu, pošiljka će biti puštena bez kontrole (**zelena ruta**).

Ako Sustav analize rizika nije dostupan, carinska deklaracija ima **bijelu rutu** pa carinski službenik vrši lokalnu procjenu rizika i odlučuje hoće li pošiljku staviti pod kontrolu ili ne. Ukoliko pošiljku stavi pod kontrolu dužan je poslije obavljene kontrole nalaz kontrole upisati u ORK sukladno Uputi za popunjavanje ORK obrasca.

Sustav analize rizika može zadati kontrolu temeljem nacionalne analize rizika ili EU analize rizika. Šifre poruka nacionalne analize rizika sastoje se od 5 slovno brojčanih oznaka od kojih su prva i posljednja uvijek slovne i imaju slijedeće značenja: Prva slovna oznaka označava vrstu kontrole i to: D - dokumentarna kontrola, R - fizička kontrola, S - fizička kontrola temeljena na nasumičnom odabiru. Peta znamenka u šifri poruke nacionalne analize rizika uvijek je N, a ostale tri znamenke su kombinacija slova i brojeva i odnose se na konkretan profil rizika.

Šifre poruka EU analize rizika sastoje se od 5 alfanumeričkih oznaka od kojih prva slovna oznaka označava **razinu rizika** (R=visok rizik, O=srednji rizik), slijedeće tri brojčane oznake označavaju broj profila rizika na razini EU (za sve zemlje članice imaju isto značenje), a posljednja peta slovna oznaka označava **mjesto** gdje se kontrola treba provesti (D=Otprema, B=Provoz, E=Odredište).

Posljednji od elemenata EU analize rizika je opis zadane kontrole koji uvijek počinje vrstom kontrole koju je potrebno provesti (dokumentarna, robna, neinvazivna, skener, ostalo). Iza vrste zadane kontrole nalazi se jednoznačni broj profila rizika koji se odnosi na drugu, treću i četvrtu brojčanu oznaku šifre EU analize rizika. Iza broja profila nalazi se dodatni opis kontrole.

Značenje slovne oznake D u šifri EU analize rizika: pošiljka je visoko rizična i carinski ured prvog ulaza ili otpremni carinski ured mora izvršiti zadanu kontrolu.

Značenje slovne oznake E u šifri EU analize rizika: određen je niži stupanj rizika u odnosu na šifru D, kontrola se **ne mora obaviti na carinskom uredu prvog ulaza**, nego se kontrola provodi u carinskom uredu naknadnog ulaza u HR ili drugoj zemlji članici gdje će roba biti istovarena, pod uvjetom da carinski ured naknadnog ulaza postoji. Ako carinski ured naknadnog ulaza ne postoji oznaka „E“ je identična oznaci „D“ što znači da kontrolu pošiljke treba obaviti carinski ured prvog ulaza.

Otpremni carinski ured bez obzira na petu oznaku u šifri rezultata EU analize rizika dužan je popuniti ORK. Ukoliko se popunava ORK za rizičnu pošiljku koja u petoj oznaci šifre EU analize sadrži oznaku E, Otpremni ured nije dužan provesti kontrolu. U ORK-u carinik u polju 'Kontrola nije moguća/izvršena treba odabrati šifru 'R0007- Kontrola nije izvršena- Kontrolu potrebno provesti na odredištu'. Ako je pošiljci zadana provjera koja u ORK-u zahtjeva popunjavanje u kartici 'Fizička kontrola', carinik treba u polju 'Vrsta kontrole' odabrati šifru 'V0003- Kontrolu potrebno provesti na odredištu'.

Kada rezultat kontrole na carinskom uredu prvog ulaza, provoza ili naknadnog ulaza potvrdi da rizik postoji, nadležni carinski ured dužan je odmah izvijestiti Službu za nadzor - Odjel za istrage i upravljanje rizicima u svom PCU.

Ako se robu pušta bez kontrole o tome se korisnika postupka obavještava porukom (IE029). Ako će otpremni carinski ured provoditi kontrole o tome se obavještava korisnik postupka porukom (IE060).

Po potrebi, a radi provedbe kontrole robe, nadležni carinski službenik može iz NCTS-a ispisati primjerak PPI-a obilježen oznakom „KONTROLNI PRIMJERAK“.

Ako se kontrolom utvrde *manje nepravilnosti (one koje za posljedicu nemaju pokretanje prekršajnog postupka niti postupka naplate duga)*, otpremni carinski ured o tome obavještava korisnika postupka. Radi otklanjanja tih nepravilnosti, otpremni carinski ured može (u dogovoru s korisnikom postupka) provesti manje izmjene podataka u carinskoj deklaraciji, kako bi se omogućilo puštanje robe u provoz.

Utvrđi li se kontrolom veća nepravilnost, otpremni *carinski* ured obavještava korisnika postupka porukom (IE051) da roba nije puštena u provoz i na propisani način bilježi rezultat kontrole.

Nakon provedene kontrole rezultati se bilježe u rezultatima kontrole unosom oznake:

- „A1“ (zadovoljava), ako je roba puštena u provoz nakon fizičke provjere (potpune ili djelomične) te nisu uočene nikakva odstupanja;
- „A2 (smatra se zadovoljavajućim), ako je roba puštena u provoz samo nakon provjere isprava (bez fizičke provjere) te nisu uočene nikakva odstupanja ili provjera uopće nije izvršena;
- „A3“ (pojednostavnjeni postupak), kada ovlaštteni pošiljatelj pusti robu u provoz.

2.2.2. Provjera osiguranja

Nakon provedenih provjera a prije puštanja robe potrebno je provjeriti postojanje i valjanost osiguranja navedenog u carinskoj deklaraciji. Pri tome je potrebno imati na umu da se osiguranje, ovisno o vrsti položenog i naznačenog osiguranja može provjeriti:

- kroz sustav osiguranja (oslobođenje od polaganja zajedničkog osiguranja, zajedničko osiguranje, pojedinačno osiguranje u obliku obveze jamca, kuponsko jamstvo, pojedinačno osiguranje za višekratnu uporabu);
- u nadležnosti carinika (osiguranje u obliku gotovinskog pologa, osiguranje TIR karneta, oslobođenje od polaganja osiguranja za državna, regionalna ili lokalna tijela (čl. 89. st.7. CZU).

Postojanje i valjanost osiguranja provjerava se putem referentnog broja osiguranja (GRN) i pristupne šifre. Prije puštanja robe u postupak provoza NCTS 5 sustav u sustavu upravljanja osiguranjima provjerava cjelovitost i valjanost osiguranja u odnosu na sljedeće informacije, a ovisno o razini praćenja:

- iznos osiguranja je dostatan (u slučaju zajedničkog osiguranja, ako je dostupni iznos osiguranja dostatan);
- osiguranje je valjano u svim uključenim ugovornim strankama u provoznom postupku;
- osiguranje se polaže u ime korisnika postupka.

Sustav upravljanja osiguranjima evidentira uporabu i obavješćuje NCTS sustav.

Kada se osiguranje provjerava kroz sustav osiguranja i rezultat provjere je **negativan**, otprema šalje poruku obavijesti da osiguranje nije valjano (IE055) te je potrebno podnijeti izmjenu deklaracije (podnošenjem novog, valjanog, osiguranja) ili poništiti deklaraciju.

2.2.3. Puštanje robe u postupak provoza

Roba se ne može pustiti u postupak provoza dok nije osigurano njeno **prepoznavanje (istovjetnost)**. Prepoznavanje robe osigurava se stavljanjem carinske plombe/i. Otpremni ured stavlja plombu/e na prijevozno sredstvo ili pojedinačne pakete. Ako se plomba stavlja na prostor u kojem se nalazi roba, prijevozno sredstvo mora biti prikladno za plombiranje. Uvjeti temeljem kojih se utvrđuje prikladnost za plombiranje prijevoznih sredstava i kontejnera propisani su čl. 300. PUCZU-a.

Otpremni carinski ured unosi u deklaraciju broj postavljenih plombi i njihove identifikacijske oznake.

Otpremni carinski ured može odustati od plombiranja ako je opis robe u carinskoj deklaraciji dovoljno precizan te stoga omogućuje jednostavno i nedvojbeno prepoznavanje robe pod uvjetom da je navedena količina i priroda robe te sve posebne značajke, kao što su serijski brojevi.

Osim ako otpremni carinski ured odluči drukčije, plomba se ne postavlja ni na prijevozno sredstvo ni na pojedinačna pakiranja kada se:

- roba prevozi zračnim putem i svaka je pošiljka označena s brojem pratećeg zračnog tovarnog lista ili pošiljka čini jedinicu tereta na kojoj je naveden broj pratećeg zračnog tovarnog lista,
- roba prevozi željeznicom, a željeznički prijevoznici primjenjuju mjere za prepoznavanje robe.

Ako plombe nisu potrebne za osiguravanje prepoznavanja robe, otpremni carinski ured ne upisuje ništa u pripadajuće polje.

Ako se u jednom prijevoznom sredstvu prevozi roba koja se ne nalazi u postupku provoza, skupa s robom stavljenom u postupak provoza, plombiranje vozila se obično ne vrši ako se prepoznavanje robe može osigurati plombiranjem pojedinačnih paketa ili preciznim opisom robe. Pri tome roba mora biti jasno razvrstana i označena radi jednostavne identifikacije i razlikovanja robe koja je u postupku provoza od robe koja nije u postupku provoza.

Ako se prepoznavanje robe ne može osigurati stavljanjem plombe ili opisom, otpremni carinski ured će odbiti puštanje robe u postupak provoza.

Plombe se ne smiju skidati bez odobrenja nadležnih carinskih tijela.

Ako je vozilo plombirano u otpremnom carinskom uredu i prevozi robu do više odredišnih carinskih ureda temeljem više deklaracija, pa se uzastopni istovar vrši u više odredišnih carinskih ureda, usputni odredišni carinski uredi u kojima se plombe skidaju radi istovara dijelova tereta moraju postaviti nove plombe.

Roba se od otpremnog do odredišnog carinskog ureda prevozi ekonomski opravdanim putem (čl. 298. PUCZU). Otpremni carinski ured može, kada to smatra potrebnim ili po zahtjevu korisnika postupka, odrediti obvezujući **put za kretanje robe** uzimajući u obzir sve relevantne informacije koje je dostavio korisnik postupka. Propisani plan puta određuje se unošenjem informacije o zemljama provoza unoseći šifru pojedine zemlje u podatke iz carinske deklaracije u NCTS-u.

Otpremni ured dužan je odrediti **rok podnošenja robe** odredišnom uredu (čl. 297. i čl. 306. st. 3 PUCZU). Rok za podnošenje robe treba biti primjeren te se pri njegovom određivanju treba voditi računa o putu, vrsti prijevoznog sredstva, udaljenosti odredišnog carinskog ureda, praznicima i danima u koje uredi ne rade, propisima kojima je reguliran promet i sigurnost u prometu i drugim (npr. ekološkim) propisima i mogućim pojedinostima koje je priopćio korisnik postupka.

Ako se roba podnese odredišnom carinskom uredu nakon isteka roka koji je odredio otpremni carinski ured, smatrat će se da je korisnik postupka poštovao taj rok ako korisnik postupka ili prijevoznik odredišnom carinskom uredu dostavi dokaze da se kašnjenje ne može pripisati njegovoj odgovornosti.

Nakon što je deklaracija podnesena otpremnom carinskom uredu, izvršena provjera podataka i prihvaćena deklaracija, provjeren polozeni instrument osiguranja duga i evidentirana njegova uporaba, obavljene (moguće) kontrole robe i isprava, zabilježen rezultat kontrola, propisan rok podnošenja robe i osigurano prepoznavanje robe, otpremni ured stavlja deklaraciju u status „Pušteno u provoz“ i pušta robu u provoz. Istovremeno, sustav šalje korisniku postupka informaciju da je roba puštena u provoz (IE029), deklariranom odredišnom carinskom uredu šalje „najavu

očekivanog dolaska“ (IE001) i, ako postoji/e, šalje „najavu očekivanog provoza“ (IE050) deklariranom proвозnom carinskom uredu/ima i izlaznom carinskom uredu za provoz (IE160).

Na zahtjev korisnika otpremni carinski ured **ispisuje PPSI/PPI³** koji sadrži MRN broj u alfanumeričkom i crtičnom obliku. Ogladni primjerak PPSI propisan je Prilogom B-04 DUCZU-a a primjerak PPI Prilogom B-02 DUCZU-a/Prilogom A3 Dodataka III Konvencije. PPSI/PPI može prema potrebi biti dopunjena Popisom stavki prateće proвозno sigurnosne isprave (PsPPSI) iz Priloga B-05 DUCZU-a odnosno Popisom stavki prateće proвозne isprave (PsPPI) koji odgovara oglednom primjerku i napomenama iz B-04 DUCZU-a/Priloga A5 Dodataka III Konvencije. Popis stavki čini sastavni dio PPSI-a/PPI-a.

PPSI/PPI se predaje korisniku postupka ili osobi koju je on ovlastio i prati robu do određiшnog carinskog ureda. Otpremni carinski ured ne potpisuje i ne ovjerava PPI.

Otpremni carinski ured **ne zadržava isprave navedene na razini glavne pošiljke odnosno na razini stavke interne pošiljke** (Skup podataka 12 - Upućivanje na obavijesti, isprave, potvrde i odobrenja) nego ih nakon izvršene kontrole vraća korisniku postupka ili osobi koju je on ovlastio za preuzimanje PPSI/PPI-a.

U skladu s odredbama članaka 51. i 163. CZU-a, korisnik postupka ima obvezu čuvanja tih isprava i predočavanja istih na zahtjev nadležnog carinskog ureda.

2.2.4. Posebnosti otpreme robe od strane ovlaštenog pošiljatelja

Ovlašteni pošiljatelji su osobe kojima je Carinska uprava odobrila stavljanje robe u postupak provoza Unije bez podnošenja robe otpremnom carinskom uredu uz ispunjavanje uvjeta propisanih člancima 191. i 193. DUCZU-a.

Ovlašteni pošiljatelj podnosi deklaraciju nadležnom otpremnom carinskom uredu prije puštanja robe pri čemu se provode gore opisane procedure. Međutim, postoji razlika u provedbi kontrole. Kada otpremni carinski ured temeljem analize rizika donosi odluku o provedbi kontrole robe postupit će na sljedeći način:

- ako Sustav analize rizika nije dodijelio rizik (tzv. zelena ruta) niti je otpremni carinski ured pošiljku stavio pod kontrolu, pošiljka će automatski biti puštena u provoz nakon isteka timer-a od 30 minuta,
- ako se otpremni carinski ured ipak odluči da će izvršiti kontrolu pošiljke, zaustaviti će timer i izvršiti potrebnu kontrolu,
- ako je Sustav analize rizika naložio kontrolu (tzv. žuta, narančasta ili crvena ruta), ili ako rezultat analize rizika nije stigao (tzv. bijela ruta) pošiljka se tretira kao da je podnesena po redovnoj proceduri i carinski ured dalje postupa na gore opisani način,
- nakon obavljene kontrole, obvezno je rezultate kontrole upisati u ORK,
- poslije popunjavanja ORK-a automatski se šalje upit u jamstveni sustav i vrši provjera jamstva.

Nakon završene provjere podnesenog osiguranja sustav kreira poruku „najava očekivanog dolaska“ (IE001) koju šalje određiшnom carinskom uredu, poruku (IE050) proвозnom uredu (ako postoji), poruku (IE160) izlaznom carinskom uredu za provoz (ako postoji) te ovlaštenom pošiljatelju šalje poruku o puštanju robe u provoz (IE029).

Nakon što od otpremnog ureda dobije obavijest o puštanju robe ovlašteni pošiljatelj ispisuje PPSI/PPI, predaje ga prijevozniku i pušta robu u provoz.

³ Iako ispis PPI/PPSI nije obavezan od uvođenja NCTS F5, MFIN CURH će ispisivati PPSI/PPI do krajnjeg roka implementacije NCTS F5 u svim državama

2.2.5. Izmjena deklaracije

Korisniku postupka može se, na zahtjev, dopustiti izmjena jednog ili više podataka u carinskoj deklaraciji nakon što ju je otpremni carinski ured prihvatio. Izmjena ne smije imati za posljedicu da se deklaracija odnosi na drugu robu u odnosu na prvotno prijavljenu robu. Korisnik postupka dostavlja zahtjev za izmjenu deklaracije (IE013) otpremnom carinskom uredu koji odlučuje hoće li se zatražena izmjena prihvatiti (IE004) ili odbiti (IE056).

Izmjena deklaracije neće se dopustiti ako je carinski ured već obavijestilo deklaranta da namjerava pregledati robu, ili utvrdio da su podaci netočni, ili ako je roba već puštena.

Kada smatra potrebnim, otpremni ured može zahtijevati podnošenje nove carinske deklaracije. U tom se slučaju prethodna carinska deklaracija poništava, a novoj se deklaraciji dodjeljuje novi MRN broj.

2.2.6. Poništavanje deklaracije i druge obveze otpremnog carinskog ureda

Na temelju korisnika postupka putem poruke „zahtjev za poništavanje deklaracije” (IE014) koja se šalje otpremnom carinskom uredu.

Otpremni carinski ured obaviještava deklaranta o ishodu njegova zahtjeva porukom „odluka o poništavanju” (IE009).

Ako je otpremni carinski ured obavijestio deklaranta o namjeri pregleda robe zahtjev za poništenjem deklaracije neće se prihvatiti dok pregled ne bude obavljen.

Deklaraciju se ne može poništiti nakon puštanja robe, osim u iznimnim slučajevima (npr. ako je roba Unije greškom stavljena u postupak provoza namijenjen za robu koja nije roba Unije a status robe potom je nedvojbeno dokazan ispravama kojima se dokazuje status robe Unije, ako je deklaracija greškom više puta deklarirana u postupak provoza, ako je deklaracija o provozu povezana s deklaracijom o izvozu i utvrđene su nepravilnosti vezane za izvoznju deklaraciju) (čl. 148. DUCZU).

U slučaju prelaska na postupak osiguranja kontinuiteta poslovanja (rezervni postupak) provoza, otpremni carinski ured je dužan osigurati poništenje svih carinskih deklaracija unesenih u NCTS, koje nakon toga, zbog kvara sustava, nisu obrađene u sustavu. Podnositelj deklaracije je dužan nadležnom uredu pružiti informacije svaki put kada carinsku deklaraciju podnese putem informatičkog sustava, ali se nakon toga koristi rezervni postupak.

Ako je proвозna deklaracija, iznimno, poništena nakon puštanja robe (tj. nakon neispravnog puštanja), otpremni carinski ured obavještava o poništavanju carinske deklaracije deklarirani odredišni carinski ured i, ako je potrebno, proвозni carinski ured(e).

2.2.7. Obveze otpremnog carinskog ureda prema deklaracijama puštenim u proвоз

Otpremni carinski ured je dužan aktivno skrbiti o proвозnim deklaracijama koje je prihvatio kao otpremni ured i robu pustio u proвоз sve dok se nalaze u nekom od sljedećih statusa:

- Deklaracija u postupku izmjene;
- Prihvaćeno;
- Pod kontrolom;
- Pušteno u proвоз;
- Pristiglo;
- Odlučivanje o pošiljci.

2.3. Evidentiranje incidenata tijekom prijevoza robe do odredišnog carinskog ureda

Prijevoznik je bez nepotrebnog odlaganja dužan podnijeti pošiljku zajedno s MRN-om najbližem carinskom uredu države na čijem se području prijevozno sredstvo nalazi (čl. 305. PUCZU):

- a) ako je prijevoznik obavezan skrenuti s puta koji mu je određen (čl. 298. PUCZU) zbog okolnosti koje su izvan njegove kontrole,
- b) ako su plombe tijekom prijevoza oštećene ili neovlašteno izmijenjene u okolnostima koje su izvan kontrole prijevoznika,
- c) ako se roba, pod nadzorom carinskog tijela, pretovaruje s jednog prijevoznog sredstva na drugo,
- d) ako je zbog neposredne opasnosti nužno odmah djelomično ili potpuno istovariti prijevozno sredstvo pod plombom,
- e) ako je došlo do nezgode koja može utjecati na sposobnost korisnika postupka ili prijevoznika da ispune svoje obveze,
- f) ako se zamijeni bilo koji element koji čini jedno prijevozno sredstvo (čl. 296. st. 2. PUCZU).

Ako smatra da se postupak provoza može nastaviti carinski ured poduzima sve mjere koje smatra potrebnima (postavljanje novih plombi, i sl). Relevantne informacije o naprijed navedenim incidentima unosi u sustav provoza u ulozi ureda za evidentiranje incidenata (Incidenti).

U slučaju pretovara robe pod carinskim nadzorom (čl. 305. st. 1. točka c) PUCZU) carinska tijela ne zahtijevaju podnošenje robe zajedno s MRN-om proвозne deklaracije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- roba se pretovaruje s prijevoznog sredstva bez plombe;
- korisnik postupka ili prijevoznik za račun korisnika postupka dostavlja odgovarajuće podatke o pretovaru carinskom tijelu države članice na čijem se državnom području to prijevozno sredstvo nalazi;
- predmetno carinsko tijelo unijelo je odgovarajuće podatke u elektronički sustav provoza.

Kada se zamijeni bilo koji element koji čini jedno prijevozno sredstvo (čl. 296. st. 2. PUCZU) prijevoznik može nastaviti postupak provoza ako je jedno ili više tračničkih vozila zbog tehničkih problema isključeno iz kompozicije tračničkih kola ili vagona.

U slučaju zamjene bilo kojeg elementa koji čini prijevozno sredstvo (čl. 305. st. 1. točke (f) PUCZU), odnosno ako se promijeni vučno vozilo cestovnog vozila bez promjene prikolice ili poluprikolice, carinsko tijelo ne zahtijeva podnošenje robe zajedno s MRN-om proвозne deklaracije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- korisnik postupka ili prijevoznik za račun korisnika postupka dostavlja odgovarajuće podatke o sastavu cestovnog vozila carinskom tijelu države članice na čijem se državnom području to prijevozno sredstvo nalazi;
- predmetno tijelo unijelo je odgovarajuće podatke u elektronički sustav provoza.

Informacije o incidentima u elektronički sustav provoza unosi mjesno nadležni carinski ured koji time preuzima ulogu ureda za evidentiranje incidenta.

Na temelju dobivenih informacija i podnesenog MRN-a carinski ured evidentiranja incidenta šalje otpremnom carinskom uredu zahtjev za informacijama o pošiljci (IE027).

Otpremni carinski ured odgovara uredu evidentiranja incidenta porukom (IE038). Ako otpremni carinski ured ne može pronaći informacije o kretanju, odgovorit će negativnom porukom „Odgovor na upit o kretanju“ (IE038) uredu za registraciju incidenata te nakon toga nije moguća nikakva daljnja obrada od otpremnog ureda do Ureda za registraciju incidenata. Ako se podaci o kretanju pronađu u otpremnom uredu, otpremni ured odgovara Uredu za registraciju incidenata porukom „Odgovor na upit o kretanju“ (IE038) koja sadrži potpuni zapis o provožu i najnoviji status kretanja iz otpremnog ureda.

Nakon toga Ured za registraciju incidenata donosi odluku može li pošiljka nastaviti svoje kretanje ili ne i registrira incident(e) slanjem poruke „Obavijest o incidentu“ (IE180) otpremnom uredu. Pri tome

Ured za registraciju incidenata donosi pozitivnu odluku da kretanje može nastaviti svoje putovanje unatoč prijavljenim incidentima ili donosi negativnu odluku, pa pošiljka treba završiti svoje kretanje zbog prijavljenog(ih) incidenta(a), i Ured za registraciju incidenata preuzima ulogu odredišnog ureda (stvarnog).

Podatke o incidentu dostavljaju otpremnom carinskom uredu (IE180), a sustav otpremnog ureda šalje podatke svim uključenim uredima (IE181) te korisniku postupka provoza (IE182).

Prijevoznik bez odlaganja obavještava ured registriranja incidenata u slučaju bilo kojeg drugog incidenta ili nesreće koja utječe na sposobnost korisnika postupka ili prijevoznika da ispunji svoje obveze nastale uporabom postupka provoza.

Bilo kakvo dijeljenje pošiljke dopušteno je isključivo pod carinskim nadzorom, a postupak provoza mora biti završen. Nova proвозna deklaracija mora uključiti svaki dio pošiljke.

2.4. Postupak carinskog ureda izlaza za provoz

Carinski ured izlaza za provoz je carinski ured nadležan za mjesto gdje roba u postupku provoza napušta sigurnosno područje EU-a na putu do odredišnog ureda u državi zajedničkog provoza. Npr. u slučaju kada se roba kreće u postupku zajedničkog provoza iz država EU do odredišnog ureda u Srbiji, Sjevernoj Makedoniji i sl. te napušta sigurnosno područje EU preko graničnog prijelaza Bajakovo pri čemu je proвозni ured u postupku provoza nasuprotni ured na ulazu u susjednu državu zajedničkog provoza – carinski ured izlaza za provoz je carinski ured Bajakovo.

Prije dolaska robe na granice carinskog područja EU-a, otpremni carinski ured obavještava izlazni carinski ured za provoz o pošiljci porukom „Očekivani izlaz za evidenciju o provožu“ (IE160).

Po dolasku robe u izlazni ured za provoz, na temelju MRN-a, NCTS izlaza za provoz pokreće automatsku nacionalnu analizu rizika kako bi se odlučilo je li roba prihvatljiva za izlazak iz sigurnosnog područja. Carinski ured izlaza za provoz obavještava otpremni carinski ured slanjem poruke „Obavijest o napuštanju sigurnosnog područja“ (IE168) kada je pošiljki dopušteno napustiti sigurnosno područje te status kretanja prelazi u "Napušteno sigurnosno područje".

Ako sustav AR utvrdi da predmetnom kretanju nije dopušteno napustiti sigurnosno područje, status kretanja prelazi u "Kretanje zaustavljeno".

Kada izlazni ured za provoz nema podatke o pošiljci zbog promjene rute kretanja (podatci nisu dostupni u tom stvarnom carinskom uredu izlaza za provoz niti su dostupni na nacionalnoj razini putem „Zapisa o očekivanom izlazu za tranzit“ (IE160)), zatražit će od otpremnog carinskog ureda podatke o pošiljci slanjem poruke „Očekivani izlazak za zahtjev za evidenciju o provožu“ (IE164). Otpremni carinski ured odgovara uredu izlaza za provoz porukom „Odgovor o očekivanom izlasku za evidenciju o provožu“ (IE165).

2.5. Postupak proвозnog carinskog ureda

Roba se podnosi zajedno s MRN-om proвозne deklaracije svim proвозnim carinskim uredima. Proвозni carinski uredi imaju pravo pregledati robu. Svi pregledi robe uglavnom se provode na temelju podataka o postupku provoza Unije koji su dobiveni od otpremnog carinskog ureda.

Proвозni carinski ured evidentira prelazak robe preko granice na temelju podataka o postupku provoza Unije koje su dobili od otpremnog carinskog ureda. Proвозni carinski ured o tom prelasku obavještuje otpremni carinski ured porukom „obavijest o prelasku granice“ (IE118).

Ako se na proвозnom carinskom uredu aktivirao profil EU analize rizika, proвозni carinski ured je dužan zaustaviti pošiljku i provesti zadanu kontrolu.

Rezultate zadane kontrole provozni carinski ured obavezno upisuje u Obrazac Rezultata Kontrole (ORK 2). Kada provozni carinski ured potvrdi da rizik postoji, dužan je odmah izvijestiti Službu za nadzor - Odjel za istrage i upravljanje rizicima u svom PCU, a pošiljku ne pustiti u provoz.

Provozni carinski ured zanemaruje manje nepravilnosti, ali ih ako je moguće ispravlja. To se osobito odnosi na izostanak registarskog broja prijevoznih sredstava i nepostojanje podataka o provoznom carinskom uredu.

Ako provozni carinski ured pronađe veće nepravilnosti u postupku provoza, prekida (zaustavlja) predmetni postupak provoza i pokreće potrebnu istragu odnosno preuzima ulogu odredišnog carinskog ureda. Provozni carinski ured preuzima ulogu odredišnog carinskog ureda tako što zatraži najavu dolaska pošiljke elektronskom porukom (IE002) te odraditi postupak na odredišnom carinskom uredu. Ako provozni ured nema ulogu odredišnog ureda, postupak odredišnog carinskog ureda se provodi na najbližem carinskom uredu koji ima rolu odredišnog ureda u postupku provoza.

Ako je roba podnesena provoznom carinskom uredu koji nije naveden u provoznoj deklaraciji te stoga taj ured ne raspolaže najavom očekivanog provoza (IE050), taj (stvarni) provozni ured će unijeti broj MRN u sustav, te tako zatražiti podatke o postupku provoza od otpremnog carinskog ureda (IE114).

Ako nema nikakvih zapreka za kretanje robe preko aktualnog provoznog carinskog ureda, otpremni carinski ured će aktualnom provoznom uredu automatski poslati obavijest „Odgovor na zahtjev za najavom očekivanog provoza“ (IE115), uključujući sve relevantne podatke. Aktualni provozni carinski ured zatim evidentira prelazak granice i šalje otpremnom carinskom uredu „Obavijest o prelasku granice“ (IE118).

Ako postoje zapreke ulasku robe u zemlju provoznog carinskog ureda, otpremni carinski ured će poslati poruku (IE115) koja će sadržavati takvu naznaku kao i razloge vraćanja robe.

Ako se provoznom uredu (različitom od deklariranog), podnese roba koja je predmet izvoznih ograničenja taj će ured zatražiti podatke o provozu od otpremnog ureda.

Provozni ured ima pravo pregledati robu a pregled robe provodi se na temelju podataka o postupku provoza koji su dobiveni od otpremnog carinskog ureda.

Podnošenje MRN i evidentiranje provoza ne primjenjuju se na prijevoz robe željeznicom pod uvjetom da provozni carinski ured može drugim sredstvima provjeriti prelazak robe preko granice. Takva se provjera provodi samo u slučaju potrebe i može se provesti naknadno.

2.6. Postupak odredišnog carinskog ureda

Odredišnom carinskom uredu podnose se roba, MRN provodne deklaracije i sve informacije koje zahtjeva odredišni carinski ured.

Roba se podnosi odredišnom carinskom uredu tijekom službenog radnog vremena. Međutim odredišni carinski ured može temeljem zahtjeva osobe koja podnosi robu odobriti podnošenje robe izvan uredovnog vremena i na bilo kojem drugom mjestu izvan uredovnog prostora odredišnog carinskog ureda.

Roba i propisani podatci moraju se podnijeti prije isteka roka podnošenja kojeg je odredio otpremni carinski ured. Rok podnošenja kojeg je odredio otpremni carinski ured obvezuje nadležne carinske službe zemalja preko kojih se roba kreće tijekom postupka i odredišni carinski ured i one ga ne mogu mijenjati. Ako je roba podnesena odredišnom uredu nakon isteka propisanog roka podnošenja, zbog okolnosti na koje nisu mogli utjecati prijevoznik ili korisnik postupka, pri čemu je utvrđeno da su roba i plombe netaknuti, smatrat će se da je podnesena u roku ako korisnik

postupka/prijevoznik dokaže odredišnom carinskom uredu postojanje takvih okolnosti. Postojanje takvih okolnosti dokazuje se nekom od sljedećih isprava, pri čemu odluku o valjanosti podnesenih dokaza donosi odredišni carinski ured:

- potvrdama koje izdaje policija (vezano uz nezgodu, krađu, ...),
- potvrdama koje izdaje zdravstvena služba (vezano uz liječničku pomoć, ...),
- potvrdama koje izdaje služba za pomoć na cesti (vezano uz popravak vozila),
- bilo koji dokaz kašnjenja zbog štrajka, ili bilo kakvih drugih nepredviđenih okolnosti.

Odredišni carinski ured koristi podneseni MRN za dobivanje podataka iz sustava proslijeđenih putem "najave očekivanog dolaska" (IE001). Porukom „Obavijest o dolasku“ (IE006) odredišni carinski ured obavješćuje otpremni carinski ured o podnošenju robe na odredištu dolasku kada carinski službenik na odredišnom carinskom uredu registrira MRN broj u sustavu. Predmetna poruka šalje se odmah po dolasku robe, a najkasnije prije isteka istog radnog dana.

Na zahtjev osobe koja odredišnom carinskom uredu podnosi robu (čl. 306. st. 5 PUCZU), odredišni ured je dužan ovjeriti **potvrdu primitka** (TC11). Oblik i sadržaj Potvrde primitka propisani su Prilogom 72-03 PUCZU/ Prilogom B10 Dodatka III Konvencije. Osoba koja zahtijeva ovjeru Potvrde primitka dužna je ispuniti tu potvrdu prije nego što je preda na ovjeru odredišnom carinskom uredu. Pored podataka navedenih u Potvrdi ona može sadržavati adresu na koju će prijevoznik robe vratiti istu nakon carinske ovjere. Potvrda primitka služi kao potvrda da je prijevoznik predao isprave i robu odredišnom carinskom uredu i u njoj se navodi MRN. Koristi se u slučajevima postupka potrage, tj. kada otpremni carinski ured ne primi podatak o prispjeloj pošiljci (IE006) pa mu korisnik postupka može predati potvrdu primitka na kojoj je naveden carinski ured kojem su podnesene prateće isprave i roba. Potvrda primitka ne može se koristiti kao alternativni dokaz o završetku postupka provoza Unije u smislu članka 312. PUCZU-a.

Ako je po dolasku robe na odredišnom uredu NCTS privremeno nedostupan, odredišni carinski ured može završiti postupak na osnovu PPSI/PPI (ako je podnesen) pri čemu potrebne podatke unosi u NCTS kada on ponovno bude dostupan, radi zaključivanja postupka. U slučaju tehničke nemogućnosti završetka postupka započetog u NCTS sustavu odredišni carinski ured može izraditi presliku PPSI/PPI, polje „KONTROLA ODREDIŠNOG CARINSKOG UREDA“ iste ovjeriti pečatom, datumom, potpisom i faksimilom carinika te primjerak dostaviti Odjelu za potrage i zaključenja postupaka, radi slanja otpremnom uredu. Ako se koristi ovaj način u polje „KONTROLA ODREDIŠNOG CARINSKOG UREDA“ PPSI/PPI obvezno se, uz navedeno, unose i rezultati kontrole i pripadajuće šifre (npr. A1, A2 ili A5) istih.

2.6.1. Kontrola robe na odredištu

Radi zaključenja postupka, odredišni carinski ured je dužan (pored „obavijesti o dolasku“ IE006) poslati otpremnom carinskom uredu i "obavijest o rezultatima kontrole na odredištu" (IE018) i to najkasnije trećeg dana od dana podnošenja robe odredišnom carinskom uredu ili na nekom drugom mjestu u skladu s čl. 306. st. 1. PUCZU. U Iznimnim slučajevima taj rok se može produljiti do 6 dana.

Ako se roba prevozi željeznicom, a jedno ili više tračničkih vozila zbog tehničkih su problema isključena iz kompozicije tračničkih kola ili vagona, otpremni carinski ured obavješćuje se najkasnije dvanaestog dana od dana podnošenja prvog dijela robe.

Temeljem rezultata Sustava analize rizika i/ili lokalnom procjenom rizika, **odredišni carinski ured** stavlja pošiljku pod kontrolu ili pošiljku pušta bez kontrole. Kontrola pošiljke obavlja se temeljem podataka iz poruke "najava očekivanog dolaska" (IE001) - **dobivene od otpremnog carinskog ureda**.

Na temelju provedene EU analize rizika u carinskom uredu prvog ulaza na teritorij Unije, odredišni carinski ured je dužan provjeriti Rezultat analize rizika s otpreme. U slučaju da se u

peteroznamenastoj šifri EU analize rizika na posljednjem mjestu nalazi slovna oznaka E, odredišni carinski ured je dužan provesti zadanu kontrolu s otpreme. Rezultat zadane kontrole odredišni carinski ured obavezno upisuje u Obrazac Rezultata Kontrole 2 (ORK 2).

Značenje slovne oznake E u šifri EU analize rizika: određen je niži stupanj rizika u odnosu na šifru D, kontrola se **ne mora obaviti na carinskom uredu prvog ulaza**, nego se kontrola provodi u carinskom uredu naknadnog ulaza u Hrvatskoj ili drugoj državi članici gdje će roba biti istovarena, pod uvjetom da carinski ured naknadnog ulaza postoji. Ako carinski ured naknadnog ulaza ne postoji oznaka „E“ je identična oznaci „D“ što znači da kontrolu pošiljke treba obaviti carinski ured prvog ulaza.

Prije slanja poruke o rezultatima kontrole odredišni carinski ured unosi u sustav odgovarajuće rezultate kontrole, i to:

- **Oznaka „A1“ „zadovoljava“** unosi se ako odredišni carinski ured provede fizičku provjeru robe (potpunu ili djelomičnu) i ne uoči nikakva odstupanja. Osim fizičke provjere robe, mora se provjeriti barem sljedeće navedeno: registarski broj prijevoznog sredstva u trenutku polaska i dolaska usporedbom podataka navedenih u deklaraciji s podacima dostupnima na odredištu, stanje stavljenih plombi i poštivanje roka podnošenja robe i plana puta (ako je propisan).
- Oznaka „A2“ **„smatra se zadovoljavajućim“** bilježi se u sljedećim slučajevima:
 - ako odredišni carinski ured provjeri samo isprave (bez fizičke provjere robe) i ne uoči nikakva odstupanja ili ne izvrši nikakvu provjeru. Provjera stanja stavljenih plombi bez fizičke provjere robe također se bilježi oznakom „A2“, pod uvjetom da su plombe netaknute;
 - ako se roba isporučuje ovlaštenom primatelju te odredišni carinski ured odluči ne izvršiti provjeru robe i/ili isprava, a poruka „bilješke o istovaru“ (IE044) ne pokazuje nepravilnosti. Preporučuje se da za oznaku „A2“ odredišni carinski ured pošalje poruku IE018 istog dana kad je roba podnesena odredišnom carinskom uredu ili najkasnije sljedeći radni dan.
- Oznaka „A5“ **„odstupanja“** simbolizira manje nepravilnosti i bilježi se u sljedećim slučajevima:
 - ako su uočena manja odstupanja, ali nisu dovela do duga. Primjeri: nepostojeće, slomljene ili oštećene plombe; roba isporučena nakon isteka roka; netočan identitet/zemlja registracije prijevoznog sredstva; neupisivanje potrebnih podataka za incidente do kojih je došlo tijekom prijevoza; nepravilnost u težini bez vidljivog neovlaštenog rukovanja robom (male razlike u težini nastale zaokruživanjem težine);
 - ako su zabilježena manja odstupanja, potrebno je izricanje administrativne kazne na temelju nacionalnih propisa;
 - ako je višak robe (iste ili druge vrste) utvrđen kao neprijavljena roba te se ne može utvrditi status te robe kao robe Unije ili kao robe ugovorne strane. Ako je roba prijavljena u proznoj deklaraciji isporučena odredišnom carinskom uredu, činjenica da je utvrđen višak robe ne sprečava otpremni carinski ured da zaključi postupak i otpiše kretanje robe. Tada se roba prvotno prijavljena za provoz može pustiti. Za robu koja je višak odredišni carinski ured mora razjasniti situaciju. Odredišni carinski ured trebao bi u poruci IE018 poslati detaljan opis odstupanja. Svi podaci koji se unose u prazno polje trebali bi biti, koliko je to moguće, na jeziku razumljivom otpremnom carinskom uredu.
- Oznaka „B1“ **„ne zadovoljava“** simbolizira velika odstupanja koja ne dopuštaju zaključenje proznoj postupka. Proznoj postupak ne otpisuje se u NCTS-u, a korisnik postupka i jamac i dalje su odgovorni dok se slučaj ne razriješi. Stoga bi se ta oznaka trebala upotrebljavati samo u propisno opravdanim slučajevima, kad roba nedostaje (u cijelosti ili

djelomično) ili sličnim situacijama, npr. kad se roba podnesena na odredištu znatno razlikuje od opisa u deklaraciji (vrsta i količina). Dvije su vrste oznake B1:

- a) Oznaka „B1” (ne zadovoljava) s napomenom „čeka se rješavanje odstupanja” upisuje se ako je tijekom fizičke ili dokumentacijske carinske provjere utvrđen manjak robe ili je podnesena roba različita od prijavljene robe te odredišni carinski ured sumnja da je to posljedica pogreške ili nemara na mjestu otpreme. Odredišni carinski ured:
- mora zatražiti od otpremnog carinskog ureda da provede istragu, osobito provjeravajući sve isprave koje je podnio nositelj postupka/deklarant i uspoređujući ih s podacima u deklaraciji; i
 - ne smije pustiti robu iz provoza. Provozni postupak tada ima status „čeka se rješavanje odstupanja”. Postupak se obustavlja u otpremnom carinskom uredu dok se nepravilnosti ne razjasne.

Nakon rješavanja slučaja otpremni carinski ured obavještava odredišni carinski ured slanjem poruke „obavijest o otklonjenim nepravilnostima” (IE049) s oznakom „1”. Roba se zatim pušta iz provoza i postupak se konačno zaključuje kad ga otpremni carinski ured zaključi u NCTS-u. Ako se slučaj ne riješi, otpremni carinski ured obavještava odredišni carinski ured slanjem poruke „obavijest o otklonjenim nepravilnostima” (IE020) s oznakom „0”. Nakon primitka obavijesti ili ako u roku od šest kalendarskih dana od dana slanja poruke IE018 s napomenom nije primio nikakvu poruku, odredišni carinski ured započinje vlastitu istragu radi rješavanja slučaja.

- b) Oznaka „B1” (ne zadovoljava) bez napomene „čeka se rješavanje odstupanja” upisuje se ako je tijekom fizičke ili dokumentacijske carinske provjere utvrđen manjak robe ili je podnesena roba različita od prijavljene robe, a odredišni carinski ured ne sumnja da je to posljedica pogreške ili nemara na mjestu otpreme. Odredišni carinski ured započinje vlastitu istragu radi rješavanja slučaja.

U pogledu duga utvrđenog na temelju viška robe pri korištenju oznaka A5 i B1 podtočaka (a) i (b) postoje dvije mogućnosti:

- dug je nastao, u skladu s člankom 79. CZU-a (neispunjavanje obveze koja se odnosi na stavljanje robe u postupak provoza Unije ili izuzimanje robe iz carinskog nadzora), te se mora platiti;
- dug je nastao, ali je ugašen u skladu s člankom 124. st. 1. točkama (g) i (h) CZU-a.

Dug se gasi u sljedećim slučajevima:

- ako je uklanjanje robe iz proвозnog postupka ili neispunjavanje uvjeta kojima se uređuje stavljanje robe u proвозni postupak ili primjena proвозnog postupka posljedica potpunog uništenja ili nepovratnog gubitka te robe zbog stvarne prirode robe ili nepredviđenih okolnosti ili više sile, ili proizlazi iz uputa carinskih tijela;
- propust koji je doveo do nastanka carinskog duga nije imao značajan učinak na ispravnost proвозnog postupka i nije predstavljao pokušaj prijevare te su naknadno obavljene sve potrebne formalnosti za reguliranje statusa robe.

Člankom 103. DUCZU-a propisano je da je jedan od slučajeva u kojemu može doći do takvog propusta onaj u kojem je carinski nadzor naknadno ponovno uspostavljen za robu koja nije obuhvaćena proвозnom deklaracijom, ali je prije toga bila u privremenom smještaju ili je stavljena u poseban postupak zajedno s robom službeno stavljenom u postupak provoza.

U oba slučaja (ugašen ili neugašen dug) odredišni carinski ured nastavlja svoju istragu i slijedi odredbe čl. 87. st. 1. CZU-a radi utvrđivanja carinskog tijela nadležnog za naplatu duga ili za moguće donošenje odluke o gašenju duga.

Ako se smatra da je odredišni carinski ured odgovoran za naplatu, on bi od otpremnog carinskog ureda trebao zahtijevati prijenos te nadležnosti slanjem poruke IE150 (zahtjev za naplatu). Nakon naplate duga, ako carinski ured nadležan za naplatu nije otpremni carinski ured, on mora obavijestiti otpremni carinski ured o toj naplati slanjem poruke IE152 (obavijest o poduzetoj naplati).

Ako je carinski dug manji od 10 000 eura, smatra se da je dug nastao u državi članici u kojoj je utvrđen, što znači da je odredišni carinski ured odgovoran za njegovu naplatu (čl. 87. st. 4. CZU). I u tome slučaju potrebno je razmijeniti poruke IE150/151 kako bi odredišni carinski ured mogao započeti s postupkom naplate. Kad je naplata okončana, odredišni carinski ured šalje poruku IE152 otpremnom carinskom uredu.

U slučajevima korištenja oznaka A1, A5 i B1 odredišni carinski ured mora poslati poruku IE018 najkasnije:

- trećeg dana od dana podnošenja robe u odredišnom carinskom uredu ili na nekom drugom mjestu (u iznimnim slučajevima, npr. niz državnih praznika, taj se rok može produljiti do najviše šest dana);
- šestog dana od dana kad je roba isporučena ovlaštenom primatelju.

Sve nepravilnosti utvrđene na odredištu unose se u ORK,

Ako je postupak provoza Unije završen, odredišni carinski ured nije otkrio nikakve nepravilnosti, a korisnik postupka podnio je PPI/PPSI, taj carinski ured na zahtjev korisnika postupka ovjerava PPI/PPSI radi pružanja **alternativnog dokaza** o ispravnom završetku postupka provoza (čl. 308. st.2. PUCZU). Ovjeru čine pečat tog carinskog ureda, potpis i faksimil službenika, datum i napomena: „Alternativni dokaz – 99202”. Alternativni dokaz predaje se osobi koja je robu i PPSI/PPI podnijela carinskom uredu.

2.6.2. Posebni uvjeti za uporabu postupka unutarnjeg provoza (T2)

Prilikom podnošenja robe u postupku T2 odredišnom carinskom uredu (u RH) nisu potrebni dodatni dokazi o carinskom statusu robe radi puštanja robe u slobodan promet. Međutim, u slučaju sumnje da roba nije roba Unije, predmetna carinska deklaracija se može poslati na naknadnu provjeru preko Odjela za potrage i zaključenje postupaka.

Ako je carinskom uredu u RH kao odredišnom carinskom uredu podnesena roba i prateće isprave u zajedničkom proвозnom postupku T2 započeto u nekoj od zemalja zajedničkog provoza, deklaracija T2 ili svaka isprava kojom se potvrđuje status *roba Unije*, izdata od carinskog ureda zemlje zajedničkog provoza treba upućivati na odgovarajuću deklaraciju T2 ili ispravu kojom se potvrđuje status *roba Unije* temeljem koje je roba stigla u zemlju zajedničkog provoza i sadrži sve potrebne ovjere.

Roba koja je u postupku T2 otpremljena u zemlje zajedničkog provoza može se iz istih ponovno otpremiti u postupku T2, pod uvjetom da je na teritoriju zemlje zajedničkog provoza bila pod stalnim carinskim nadzorom čime je osigurano da se njezino prepoznavanje (identitet) i status nisu promijenili. Tijekom boravka u zemlji zajedničkog provoza ova roba može biti samo u carinskom postupku provoza ili postupku carinskog skladištenja.

Kada se robu nakon smještaja u postupku carinskog skladištenja ponovno otprema, zemlje zajedničkog provoza mogu primijeniti postupak T2 samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- razdoblje skladištenja robe nije bilo dulje od 5 godina; izuzetno - za robu iz Poglavlja 1. do 24. Nomenklature za razvrstavanje robe u Carinsku tarifu (Međunarodna konvencija o harmoniziranom sustavu naziva i označavanju robe od 14. lipnja 1983.) to je razdoblje ograničeno na 6 mjeseci,
- roba bila smještena u posebnim prostorima i pri tome nije bila predmet postupka osim onoga koji je potreban za njeno očuvanje u prvobitnom stanju ili za dijeljenje pošiljaka bez mijenjanja ambalaže,

- svi postupci su obavljani pod carinskim nadzorom.

2.6.3. Promjena odredišnog carinskog ureda

Postupak provoza može završiti u carinskom uredu različitom od onog navedenog u prozornoj deklaraciji čime taj ured postaje stvarni odredišni carinski ured (čl. 306. st. 4. PUCZU). Kada stvarni odredišni carinski ured nije primio „najavu očekivanog dolaska“, zatražit će temeljem podnesenog MRN broja deklaracije, od otpremnog ureda dostavu podataka slanjem poruke „zahtjev za najavom očekivanog dolaska“ (IE002). Nakon što primi tu poruku i pronađe postupak provoza pomoću MRN broja, otpremni ured automatski šalje obavijest „odgovor na zahtjev za najavom očekivanog dolaska“ (IE003). Odmah po prijemu te poruke stvarni odredišni carinski ured će evidentirati prispjeće pošiljke i o tome obavijestiti otpremni carinski ured porukom „obavijest o dolasku“ (IE006) na dan podnošenja robe i MRN.

Ako otpremni carinski ured ne pronađe postupak s pomoću broja MRN, dužan je navesti razloge u poruci IE003 (šifre od 1 do 4) zbog kojih se poruka IE001 ne može poslati.

Razlozi odbijanja mogu biti sljedeći:

1. roba i MRN već su podneseni drugom odredišnom carinskom uredu, ili
2. deklaraciju je poništio otpremni carinski ured, ili
3. MRN je nepoznat (ili zbog tehničkih razloga ili zbog nepravilnosti), ili
4. ostali razlozi.

Nakon primanja „obavijesti o dolasku“ (IE006) od stvarnog odredišnog ureda otpremni carinski ured, obavještava *deklarirani* odredišni carinski ured i deklarirani (ali nekoristeni) prozorni carinski ured/e slanjem „prosljeđene obavijesti o dolasku“ (IE024) da je postupak provoza završen.

Novi odredišni carinski ured također provjerava rok podnošenja robe, stanje plombi (ako su postavljene) i poštivanje plana puta (ako je bio propisan), odlučuje o razini potrebne kontrole, upisuje rezultate kontrole u sustav te nakon što uz pomoć provjere dobije pozitivne rezultate šalje rezultate kontrole otpremnom carinskom uredu (IE018) najkasnije trećeg dana od dana podnošenja robe.

2.6.4. Posebnosti završetka postupka kod ovlaštenog primatelja

Ovlašteni primatelji su osobe kojima je Carinska uprava izdala odobrenje da robu iz postupka provoza primaju u svojim prostorima bez podnošenja odredišnom carinskom uredu.

Kad roba, nadležnom odredišnom carinskom uredu najavljena od otpremnog carinskog ureda najavom dolaska (IE001), i MRN stignu u prostor ovlaštenog primatelja, ovlašteni primatelj je dužan o tome odmah obavijestiti nadležni odredišni carinski ured (IE007).

Po primitku te obavijesti NCTS sustav vrši potrebne provjere vezane za utemeljenost primjene pojednostavnjenog postupka te, ako je sve u redu, prihvaća prispjeće pošiljke čime sustav generira i otpremnom uredu šalje poruku o dolasku pošiljke (IE006).

Nakon provedene analize rizika sustav će pošiljkama koje su dobile tzv. zelenu rutu pokrenuti „timer“ od 30 minuta u kojem čeka dozvolu za istovar. Za vrijeme trajanja tog timer-a odredišni ured odlučuje hoće li pustiti robu bez kontrole ili će ići u kontrolu robe.

Ako je nadležni ured odlučio ne ići u kontrolu, istekom timer-a sustav generira poruku (IE043) koju šalje ovlaštenom primatelju kojom mu dopušta *istovar robe*. Primitkom ove poruke ovlašteni primatelj može započeti s istovarom robe. Po završetku istovara, a najkasnije trećeg dana nakon dolaska robe, ovlašteni primatelj šalje odredišnom carinskom uredu bilješke o istovaru robe (IE044) kojima obavještava carinski ured odgovara li stanje robe deklariranom stanju.

Ako stanje robe odgovara deklariranom, sustav bilježi te podatke i pošiljka se pušta iz postupka provoza. Sustav automatski generira poruku (IE025) kojom obavještava ovlaštenog primatelja da može raspolagati s robom te, istovremeno, šalje poruku (IE018) kojom informira otpremni carinski ured o rezultatima kontrole što obvezno čini najkasnije 6 dana od dana kada je roba predana ovlaštenom primatelju.

Ako ovlaštenu primatelj prilikom istovara robe pronađe nepravilnosti vezane za robu o tome je dužan odmah izvijestiti odredišni ured (IE044).

Ako se radi o manjim nepravilnostima (koje za posljedicu nemaju pokretanje prekršajnog postupka ili nastanak carinskog duga) carinski ured prihvaća informaciju ovlaštenog primatelja kao rezultat kontrole, sustav šalje ovlaštenom primatelju poruku o slobodnom raspolaganju robom (IE025) te otpremnom uredu o rezultatima kontrole (IE018), čime se roba pušta iz postupka provoza.

Ako ovlaštenu primatelj pronađe velike nepravilnosti sustav šalje otpremnoj carinskom uredu rezultate kontrole (IE018), ovlaštenom primatelju poruku o mogućnosti raspolaganja robom (IE025), a otpremni carinski ured šalje korisniku postupka poruku (IE019) kojom ga obavještava da su na odredištu ustanovljene velike nepravilnosti.

U slučaju da najava očekivanog dolaska (IE001) pristigne na odredišni carinski ured koji nije nadležan za predmetnog ovlaštenog primatelja, primitkom elektronske poruke obavijest o dolasku (IE007), NCTS će automatski zatražiti podatke u sustavu i prebaciti ih na carinski ured koji je zatražio podatke o pošiljci.

2.6.5. Završetak i zaključenje postupka provoza

Provozni postupak se smatra završenim, a obveze korisnika postupka ispunjenima, kada su roba stavljena u postupak i potrebne informacije dostupne odredišnom carinskom uredu u skladu s carinskim zakonodavstvom (čl. 233. st. 2. CZU).

Otpremni carinski ured će zaključiti postupak provoza kada je u mogućnosti utvrditi, na temelju usporedbe podataka raspoloživih u otpremnom carinskom uredu i podataka raspoloživih u odredišnom carinskom uredu, da je postupak ispravno završio (čl. 215. CZU). Dakle, nakon što otpremni carinski ured primi od odredišnog ureda obavijest o dolasku (IE006) i obavijest o rezultatima kontrole na odredištu (IE018) i utvrdi kako je sve u redu, postupak se smatra zaključenim. NCTS sustav o tome automatski obavještava glavnog obveznika (IE045).

U slučaju utvrđenih većih nepravilnosti na odredištu, postupak će biti zaključen tek kad se utvrđene nepravilnosti u suradnji s otpremnim uredom otklone i/ili kad se sankcioniraju posljedice utvrđenih nepravilnosti (pokrenu prekršajni postupci, postupci naplate nastalog duga...).

3. POSTUPAK PROVOZA UZ UPORABU DRUGIH ISPRAVA

Provedba postupaka provoza koji se odvijaju uz uporabu karneta ATA, Obrasca NATO302/EU302, Obrasca C i poštanskih isprava utemeljenih na Svjetskoj poštanskoj konvenciji odvija se uz uporabu aplikacije Carinski nadzor u Informacijskom sustavu Carinske uprave (CICSX) u skladu odgovarajućim uputama ravnatelja Carinske uprave kojima se daju smjernice za provedbu formalnosti primjenjivih u skladu s Konvencijom ATA/Istanbulskom konvencijom, Sporazumom između država stranaka Sjevernoatlanskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, potpisanim u Londonu 19. lipnja 1951., ili u skladu s aktima Svjetske poštanske unije.

4. POSTUPAK PROVOZA NAKON POSTUPKA IZVOZA

Postupak vanjskog provoza Unije (T1) koristi se za kretanje robe koja nema carinski status robe Unije te robe Unije u posebnim slučajevima (čl. 226. st. 2. CZU) propisanim odredbama čl. 189. DUCZU-a. Kada se roba Unije izvozi u treću zemlju koja je ugovorna stranka Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku ili ako se roba Unije izvozi i prolazi kroz jednu zemlju zajedničkog provoza ili više njih te se primjenjuju odredbe Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku, roba se stavlja u postupak vanjskog provoza u sljedećim slučajevima:

- roba Unije prošla je carinske izvozne formalnosti u cilju odobravanja subvencija za izvoz u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba Unije dolazi iz interventnih zaliha, podliježe kontrolnim mjerama u vezi s uporabom i/ili odredištem te je prošla carinske formalnosti pri izvozu u treće zemlje u okviru zajedničke poljoprivredne politike;
- roba Unije prihvatljiva je za povrat ili otpust uvozne carine u skladu s čl. 118. st. 1. CZU-a.

Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) primjenjuje se na robu Unije kada se ona premješta s jedne točke na drugu unutar carinskog područja Unije i prolazi kroz zemlju ili područje izvan tog područja bez gubitka carinskog statusa robe Unije.

Ako se roba premješta iz EU-a u zemlju zajedničkog provoza, te proвозni postupak slijedi nakon izvoznog postupka, primjenjuje se unutarnji proвозni postupak Unije osim u naprijed navedenim slučajevima obuhvaćenim čl. 189. DUCZU-a. Ovaj se postupak ne koristi kada se roba u potpunosti prevozi morem ili zrakom.

Kada postupku provoza prethodi izvozni postupak obvezno je interaktivno povezivanje NCTS-a i izvoznog sustava - AES-a.

Kada se roba, nakon što je puštena u izvoz, stavi u postupak vanjskog provoza, izlaznim uredom smatra se otpremni carinski ured provoza (čl. 329. st. 5. PUCZU).

Ako se roba nakon što je puštena u izvoz stavi u postupak provoza koji nije vanjski proвоз, izlaznim carinskim uredom smatra se otpremni carinski ured postupka provoza ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se u zemlji zajedničkog provoza (čl. 329. st. 6. PUCZU), ili
- odredišni carinski ured postupka provoza nalazi se na granici carinskog područja EU-a, i roba se iznosi iz tog carinskog područja nakon prolaska kroz zemlju ili područje izvan carinskog područja EU-a (čl. 329. st. 6. PUCZU).

Kada se izvoze robe Unije obuhvaćena kategorijom navedenom u čl. 1. st. 1. Direktive 2008/118/EZ (trošarinske robe) unutarnji proвоз (na temelju NCTS-a ili jedinstvenog ugovora o prijevozu željeznicom, poštom, zrakom ili morem) ne može se koristiti nakon postupka izvoza

Prethodno podnesena proвозna deklaracija (tj. vrsta dodatne deklaracije je 'D'), ne može se koristiti za pošiljku prethodno puštenu u izvoz.

Scenarij provoza koji slijedi nakon postupka izvoza aktivira se kada se u proвозnoj deklaraciji navede barem jedan MRN izvoza. S tim ciljem, korisnik postupka provoza treba deklarirati izvozni/e MRN/ove u grupu podataka „Prethodni dokument“ na razini interne pošiljke pod šifrom N830.

Svaka grupa podataka kućne pošiljke u proвозnoj deklaraciji odgovara svim detaljima samo jednog izvoznog kretanja/deklaracije.

Jedna deklaracija za provoz može sadržavati više od jednog izvoznog MRN-a, ali jedan izvozni MRN ne može se navesti u više od jedne provozne deklaracije.

Provjere valjanosti koje se provode kao dio međusobnog sravnjenja podataka provozne deklaracije u odnosu na podatke iz izvozne/ih deklaracija provodi AES u izlaznom carinskom uredu a razlikuju se prema njihovoj izbornosti (minimalna-obavezna, proširena-preporučena, specifična za trošarinu), kako slijedi:

- Minimalno-obavezno:
 - postojanje MRN-a i odgovarajući status izvozne deklaracije (u Izlaznom uredu);
- Prošireno-preporučeno:
 - ista tarifna oznaka robe (između provozne deklaracije i izvozne deklaracije za navedeni izvozni MRN);
- Specifične trošarine (uz gore navedene provjere):
 - o ARC30;
 - o CN šifra (u slučaju da provjera Proširena-Preporučena nije omogućena);
 - o Neto masa;
 - o Dopunske jedinice (napomena: provjera ovog podatka nije obavezna).

U slučaju provoza kojem prethodi izvoz **trošarinske robe** u sustavu odgode plaćanja, ne postoji izravna provjera između EMCS-a i NCTS-a pa se sravnjenje podataka oslanja na postojeće podudaranje između EMCS-a i AES-a koje je potvrđeno prije nego što je roba puštena u izvoz.

U slučaju da se provozna deklaracija podnosi prema pojednostavljenom postupku, uz gore navedene provjere, lokacija robe prijavljena u provoznoj deklaraciji/odobrenju (ACR) provjerava se prema podacima o lokaciji registriranim u izlaznom ured.

Postupak izvoza nakon kojeg slijedi provoz razlikuje se ovisno o slučaju koristi li se unutarnji ili vanjski provoz:

- Kod vanjskog provoza „Rezultati kontrole odredišta u AES“ (IE042) i zatim „Rezultati izlaza“ (IE518) šalju se kada se pošiljka pusti u provoz (kada se pošalje „Obavijest o očekivanom dolasku“ (IE001);
- Kod unutarnjeg provoza „Rezultati kontrole odredišta AES-u“ (IE042) šalju se nakon „Rezultata kontrole odredišta“ (IE018) (odgovarajući odredišni ured) ili nakon „Obavijesti o dolasku“ (IE006) (neodgovarajući ured Odredišta).

5. PRIMJENA MJERA INSPEKCIJSKOG NADZORA NAD ROBOM U POSTUPKU PROVOZA

Važeće odredbe svih propisa kojim su uređeni inspekcijski nadzori (veterinarski, fitosanitarni, sanitarni i dr.) odgovarajuće se primjenjuju na robe koje se unose u carinsko područje Unije, iznose iz njega ili provoze preko njega.

Stoga, službenici carinskih ureda preko kojih takve robe ulaze u carinsko područje EU moraju o tome voditi računa i ne mogu u zemlju pustiti robe za koje je propisan inspekcijski nadzor ako on nije proveden i daljnje kretanje robe na odgovarajući način dopušteno.

Primjerke isprava/certifikata koje izdaju inspekcijske službe moraju biti navedeni u provoznim ispravama i priloženi im a primjerke čuvaju i podnosiitelji deklaracija.

Kada se mjere inspekcijskog nadzora provode na ulazu u zemlju za robu stavljen u postupak zajedničkog provoza u drugoj ugovornoj strani (npr. ulaz robe iz Srbije preko CU Bajakovo), nadležni službenik provoznog ureda dužan je skidanjem odnosno kasnijim ponovnim postavljanjem

plombi omogućiti nadležnom inspektoru pregled pošiljke te potom postaviti nove plombe i upisati ih u sustav.

6. PRIMJENA UPUTE

Ova Uputa primjenjuje se od 01. lipnja 2023. godine.

Danom početka primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa Ravnatelja CURH broj 6/16, KLASA:011-02/16-03/6, URBROJ: 513-02-1210/1-16-1 od 7. travnja 2016.

RAVNATELJ CARINSKE UPRAVE

Mario Demirović

Dostaviti:

- Uredu ravnatelja Carinske uprave,
- Zamjeniku ravnatelja,
- pomoćnicima ravnatelja,
- Područnim carinskim uredima, svima,
- pismohrani.

Način otpreme:

- elektroničkom poštom.